

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.30. Nemo rapiet &c. quod dedit mihi Pater &c. Ego & Pater vnum fumus. Probat Dominus id quod dixerat locutus illis clarè; & si voluerint illum lapidare, nos ipsi illuminamur, & hæreses contra ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

III.
An ergo
tu lob
compa-
randus.

prædestinatus, tuus est seruus, tuaque est ouis
charissima.

Pensende charissime num talis sis & tu. O
bone Deus quam longè à Deo te diuulit vnus
verbuli status quod alter tibi inproperauit? Et
quàm procul te deiecit Satan vnico te commo-
uens impulsu, vt ad talem, quàm nosti, domum
diuiteres, vel aliam inspiceret curiosus? Qua-
liter agitauit te tibi solummodo in negotio vnus
assis offerens emolumentum? Quàm velox in
re molesta tibi præstitisti iuramentum: quàm fe-
stinus ad odium in calumnijs? Quàm cito in
impudjs & choreis malis exartisti concupiscen-
tjs? Quàm pronus in conuiujs & visitationibus
ad muturationem? Hoc est, ita hoc est signum
opinum quod Dei manibus sumus non inha-
reas.

1. Cor. 15.
58.

Hoc Apostolus requirebat: equidem postquam
egerat de statu gloriæ & deprædestinatis nos
adhortatus vt eandem cum illo, viam ingrede-
remur, sic scribit: *Itaque fratres mei dilecti, sta-
biles estote & immobiles, abundantes in opere
Domini semper.* Hæc vltima sit conclusio, inquit
Apostolus, & hoc vt summarum omnium fratres
mei exoptulo, vt stabiles sitis & immobiles,
q̄jsque vacetis operibus, non parè sed abun-
dantè. O Paule an ergo potulas, vt loco nos
non moueamus? Hæc vtiq̄e iun Egyptiorum
pœna, quando Deus illos tenebris involuit ita
palpabilibus, vt dicat Spiritus S. *Nemo vidit fra-
trem suum nos moui. se de loco in quo erat;* quocirca
dixit salomon tenebras illas quædam fuisse vir-
tutis, quibus tenebantur immobiles: *Virtutis te-
nebrarum & longè noctis compedit.* Hoc volum
ego, inquit Apoll. sed vt firmi sitis & immobi-
les in manu Dei, eiusque obsequio quos non qui-
libet ventus abripiat, nec tota vos inde duellat
malitia diaboli. An stationes inchoasti? An me-
trici valedixisti? An conscientie examen
singulis noctibus inchoasti? An male parta re-
stituere proposuisti? An fratrum lingue tuæ
in conuersatione iniicere decreuisti? An animus
tibi est locum negare peruersæ tuæ inclinationi
domum frequentandi alienam? In eo stes im-
mobilis: quod si qualiter hinc moueris occa-
sione, time.

Exod. 10.
23.
Sap. 17.2.

§. 30. Nemo rapiet &c. quod dedit
mibi Pater &c. Ego & Pater vnum
sumus. *Probat Dominus id quod dixerat
locutus illi clare, & si voluerint illum la-
pudare, nos ipsi illuminamus, & here-
ses contra diuinam eius personam confun-
duntur.*

Non rapiet eum quisquam de manu mea. Pater 76
meus quod dedit mihi, maius omnibus est,
& nemo potest rapere de manu Patris mei.
Ego & Pater vnum sumus. Non fat erat Christo
Domino ea tantum dicere quæ dixit, sed eorum
etiã rationem reddere fundamētalem, quã
pariter plene respondet & petitioni satisficit
quã moti venerunt postulantes vt clare loqueretur,
Dic nobis palam: hoc enim eo modo egit vt
iplos perituerit, quod tam euidenter iphs lo-
queretur, magis quàm Achab tæduerit, quando
Prophetam Michæam adstrauerat vt illi claram
ediceret veritatē, ille vero eam præuulsiaret, ex
qua tantopere stonachatus est vt illum alapis
cædi præceperit. Felicem eorum suorum sortem
declarauit, quod scilicet illas manibus suis conti-
neret adeo firmas & constantes, vt nullas eas
inde posset euellere: diuinæ suæ maius exprimeis
omnipotentiam in eorum protectione & custo-
dia in prædestinatos suos infallibilibus deducen-
do successibus, tam gratiæ quàm gloriæ; huius
dat rationem dicendo illa quæ dedit mihi pater
in natura & virtute omnibus sunt creaturis su-
periora: *Quod dedit mihi Pater maius omnibus est.*

Exploratum est quod natura Patris mei & po-
testas ita superet omnem creaturam, vt nihil possit
eã euertere: quocirca nemo potest oues illius de
manibus meis eripere: *Nemo potest rapere de manu
Patris mei.* Sequitur inde, quod nemo possit illas
meis extorquere: quia eandem hanc naturam &
potestatem suam mihi adeo perfectè communi-
cauit, vt *Ego & Pater vnus sumus.* Audin' quàm
clare loquatur? Numquam claris. Multa dixit
Dominus ex censura D. Ambrosij quando dixit: *D. Ambros.
Omnia qua habet Pater, mea sunt: nam qui dicit Lib. 3. de
omnia, quid excipit, quod non habeat? Multa dixit sicut e. vlt.
dicendo: Omnia tradita sunt mihi à Patre meo: circa finē.
sed plura verbis his exponit: Ego & Pater vnus Tom. 4.
sumus. q. d. suam mihi dedit eandem diuinitatem. Ioan. 16.
tem, vnde licet simus in persona differentes, 15.
vnus tamen sumus in essentia, substantia, & Mat. 12.
natura diuinitatis: Quod dedit mihi Pater maius 27.
omnibus est. Ego & Pater vnus sumus. Quis*

1510-

verborum horum explicat altitudinem? Primò declarat illi Saluator noſter æternam ſuam generationem, quã à Patre procedit diuerſam multum à temporali, quã de matre ſua p. ceſſit. Naturam habeo ex matre mea, & de Patre meo. Quam dedit mihi mater mea, hæc eſt humana, quam videtis, vt veſtra infirma. Quam dedit mihi Pater diuina eſt, omnibus dignior creaturis & ſicut per illam verus ſum homo in tempore: per hanc verus ſum, in æternitate Deus. Hòc ſignificat: *Quod dedit mihi Pater, manus omnibus eſt.*

II. Myſteria SS. Trinitatis hiſ verbis exprimitur.

Secundò declarat myſterium Sanctiſſimæ Trinitatis quantum ad perſonam ſuam Patrisq; ſui æterni, in eo quod dicit: *Ego & Pater vnus ſumus.* Iſtis verbis clarè veritatem docet catholicã; illa namque ſunt quibus in mundo locutus eſt manifeſtiſſimè, & quibus hæretes conuincuntur maxime pernitioſe, quæ veritatem hanc Catholicam iniquam oppugnant. Quidam hæretici docuerunt nullam perſonarum eſſe diſtinctionem ſed omnes vnã eſſe & eandem, quæ diuerſis nominibus Patris, Filij & Spiritus S. vocaretur ſecundum oblatas orationes. Ita profelius eſt Sabellius cuiusq; diſcipuli, & hic error Luſitanus eſt ordinarius. Alij conſiderant realiter perſonas eſſe diſtinctas, & quòd inter ſe diſtincti Patre & Filius, ſed quòd ſimiliter diſtinctas haberent naturas ſicut tu & ego: nam vnusquique ſuum habet corpus & animam diſtinctè. Hæc ſunt Atij hæretici, quã plurimo tempore maximam Eccleſiæ partem erroribus inſecit. Omnes hæc hæretes Chriſti ſi duobus verbis confodit: *Ego & Pater vnus ſumus.*

Vnde illa opportunè perpendunt omnes SS. Doctores Græci D. Baſil. Nazian. Nyſſenus, Athanaſius, Chryſoſt. & Cyrillus, quos moderni referunt commentatores huius Euangelij. Eodem modo SS. Doctores Latini nominati D. Hier. a. D. Ambr. b. D. Aug. c. Hey perduelles hæretici (ſic illi) duas attendite perſonas: *Ego & Pater.* Vnam attendite naturam: *Vnus ſumus.* Conatus antiquus Tertullianus egregio argumento verbis illis confundere malã famã celebrem hæreticum Praxeam qui ex Aſia Romam profectus eſt, vt perſuaderet Patrem & Filium vnã eandemque eſſe perſonam, contra quem doctiſſimum edidit tractatum atque in eo præ ceteris hæc verba perpendit, notatque ſingulariter quod Chriſtus non dixerit *Vnus*: quia *Vnus* in genere mafculini perſonam ſignificat ſed *Vnum* in neutro quod naturam denotat; annotatio hæc licet Grammaticam ſapiat, profundiffimam tamen

complectitur Theologiam, quam cuiſdem prima- rius profeſſor D. Thom. expoſuit.

Inſuper aliud occurrit notatu ſingulare: videtur enim quòd Chriſtus vrbane non loquatur. Cui Chriſtina dicendo vt dicit, *Ego & Pater vnus ſumus*: ſtus ſe non enim filij ſapientiam, vt loquendo de prius quã ſe & Patre ſuo, ſeipſum Patri præponat. dicendo Patrem ego & Pater meus. Nobis etenim conſeretur magna ſtupiditas; ſi Regis filius diceret: *Ego & Pater meus* hoc regnum moderamur, ſed dicendum illi foret: *Pater meus & ego.* Ne hoc ſuſpicetis quod inurbanus fuerit, quiſpla eſt diuina ſapientia ſed quod ex inſultu ſic loqui voluerit, vt Eccleſiam ſuam ab errore liberaret. Præmouerat oriundos hæreticos qui docerent quod Pater illius illo eſſet tempore anterior, dignitate, natura & potentia ſublimior: & quod ipſe in his omnibus Patre eſſet inferior: quatenus intelligerem ſic ſe non habere ſed Patri, bonitate, ſublimitate, æternitate, & dignitate eſſe cõequalẽ atque in nullo inferiorẽ, idcirco ſi ipſum prius nominauit.

Dubium propoſuit D. Aug. illum interpretatus: *Psalmum in quo Dauid hoc tangit myſterium, quod numquam Iudæi intelligere & credere voluerunt, orditur igitur Propheta Rex: tur, nunc Dixit Dominus Domino meo: ſede à dextris meis.* ſtus ſe Dixit Dominus, Pater ſcilicet, Domino meo, dicit à nempe filio: ſi ſede à dextris meis. Hòc datò dextris, videtur Pater locum natiſci principalem, ſicut nunc Pater Rex qui Principem filium ad dextram ſuam ſtatuit. Progreditur Dauid filioque loquitur, dicit: *Ps. 109. 1.* que ea quæ Pater illi dicit: *Tu es Sacerdos in æternum, ſecundum ordinem Melchizedech.* O Domine mi, Sacerdos æternus, Dominus à dextris tuis conſegit in die ira ſua Reges. Dominus à dextris tuis reſidet, cuius virtute mirabilia operatis. Quid hoc Prophecia ſanctiſſime: numquid dixit Dominum hunc tuum federe ad dextram Domini Patris ſui, qui dixit illi: *Sede à dextris meis.* Quomodo igitur nunc huic Domino tuo dicit Sacerdoti æternò, quòd Dominum ſuum Patrem habeat ſibi à dextris aſſidentem? *Dominus à dextris tuis.* An forſitan ſedes mutauerit, & ille qui dexteram tenebat, ſe tranſtulit in ſiniſtram? *Dominus dixerat: ſede à dextris meis: nunc Dominus à dextris eius, quaſi mutauerint ſedes.* Præclara latent hic myſteria, quorum ſit primum: ne intelligas inter Patrem & filium manum eſſe dextram vel ſiniſtram: quaſi vnus alterum dignitate præcederet: nam omnia dextra manus eſt, nec imaginis filio manum aliquam eſſe ſiniſtram quaſi Patre minor eſſet: quia & illi manus

IV. Quomodo dicat: *Dixit Dominus Domino meo: ſede à dextris meis.* ſtus ſe Dixit Dominus, Pater ſcilicet, Domino meo, dicit à nempe filio: ſi ſede à dextris meis. Hòc datò dextris, videtur Pater locum natiſci principalem, ſicut nunc Pater Rex qui Principem filium ad dextram ſuam ſtatuit. Progreditur Dauid filioque loquitur, dicit: *Ps. 109. 1.* que ea quæ Pater illi dicit: *Tu es Sacerdos in æternum, ſecundum ordinem Melchizedech.* O Domine mi, Sacerdos æternus, Dominus à dextris tuis conſegit in die ira ſua Reges. Dominus à dextris tuis reſidet, cuius virtute mirabilia operatis. Quid hoc Prophecia ſanctiſſime: numquid dixit Dominum hunc tuum federe ad dextram Domini Patris ſui, qui dixit illi: *Sede à dextris meis.* Quomodo igitur nunc huic Domino tuo dicit Sacerdoti æternò, quòd Dominum ſuum Patrem habeat ſibi à dextris aſſidentem? *Dominus à dextris tuis.* An forſitan ſedes mutauerit, & ille qui dexteram tenebat, ſe tranſtulit in ſiniſtram? *Dominus dixerat: ſede à dextris meis: nunc Dominus à dextris eius, quaſi mutauerint ſedes.* Præclara latent hic myſteria, quorum ſit primum: ne intelligas inter Patrem & filium manum eſſe dextram vel ſiniſtram: quaſi vnus alterum dignitate præcederet: nam omnia dextra manus eſt, nec imaginis filio manum aliquam eſſe ſiniſtram quaſi Patre minor eſſet: quia & illi manus

est dextra, & ambæ sunt dextræ: & æqualis dignitas: ita ut si filius stet à dextris Patris, Pater est ad dextram filij.

V. Secundum mysterium tale est: nam de eo quod dixit David, quod filius sederet ad dextram Patris, aliquis suspicari posset quandam superioritatem in Patre respectu filij: sicut per hoc eam ostendit Rex, quo Principem, ad manum suam dextram collocat: ut autem totalis intelligatur æqualitas sicut dicitur quod filius sedit ad dextram Patris, statim dicitur Patrem ad dextram filij residere. Quod si ad exprimentam æternam filij generationem, quæ de Patre procedit, primò nominetur Pater: ad declarandam omnimodam suam in essentia & potentia æqualitatem primò se nominet filius & dicat: *Ego & Pater unum sumus.* Hoc intelligimus de filio secundum diuinam naturam: nam secundum humanam sicut est Patre inferior, ita ut talis sedere dicitur ad Patris dextram, phrasè SS. litteris familiaris: cui non licet modo diutius immolari. Cum una eademque sit filij & Patris essentia, sequitur viam eandemque esse potentiam, & quidquid potest & agit Pater, hoc posse & agere filium eadem potentia: *Ego & Pater unum sumus.*

VI. Primum ceremoniale præceptum à Deo de ceterum fabricam spectabat altaris, de quo duo inueniuntur. Primum: *Altare de terra facietis mihi, & offeretis super eo holocausta & pacifica vestra, oues vestras & boues, &c. veniam ad te & benedicam tibi.* Quid hoc rei, quaerit Abbas Rupertus? an nõ postmodum mandauit erigendum altare de lignis? Sedim de auro vel de ære? Secundum: *Non ascendes per gradus ad altare meum ne reueletur superstitio tua.* Loquitur Rupert. & ait: *Quid hoc? Salomon fecit in templo altare aereum, altitudinis decem cubitorum. Numquid sine gradibus illis ascendi poterat? D. Thom. dicit hoc ita factum: Ad uitandam idololatriam in populo proclius ad illam. Idololatra: idolis suis erigebant altaria exposita præclaris suis facinoribus: sic Achaz, fecit idolorum cultor spurci simus: Semoto & sublato altari Salomonis. Statuit ut altare ex marmore fieret elaborato: quatenus in illo conspicientes industriam & laborem omnibus manifestum quem idololatra: dijs suis consecrabant, non haberent cur oculos suos ad illos diuerterent, atque per hoc ex iudicio D. Thom. omnem illis adimebat ansam idololatræ: eo sine præcipit Deus altare edificari sed sine gradibus: quia credebant quod si altum foret, multum conduceret ad adorationem & sacrificia Deo consecranda. Sed ratio præualeat in sensu spirituali.*

VII. Altare Christi est, super quo Deo nostro curata debemus offerre sacrificia nostræq; opera. De In Christo terra componitur, ad veram illius exprimentam nulli sunt humanitatem: fides eius diuinitatis nullos habeat gradus. Proditor Arius, maledictus hæreticus quoad diqui inter personas Sanctissimæ Trinitatis staret, unitatæ gradus. Patrem attollit maiorem, & filium deprecatur. *L. 3. Mor. mit minorem.* Ita dicunt D. Greg. & D. Iudoc. *c. 20. & in rus: Non ascendes per gradus ad altare meum, id est, Ps. Misere non gradum meum altare perficiens. Gradus hi de vere poen. leantur: sunt enim Pater & filius æquales & r. In Exod. nius eiusdemque potentia.*

VIII. Ex his verba illa lucè accipiunt quæ suis Christus locutus est discipulis iam discessurus ab eis: *Cur petitis & proximus passioni: Quodcumque petieritis Patris in nomine meo, dabo uobis.* Quomodo dicis hoc Domine mi, quodcumque petitur à Patre tuo in nomine tuo, hocine facies? ad quid ergo ad Patrem tuum recurrendum? Cur nobis expedit nomen tuum interponere medium apud Patrem tuum si ea quæ petimus tu sis ipse facturus? Nonnulli hoc verbum deradunt *Patrem*, & legunt: *Si quid petieritis in nomine meo, hoc faciam.* sed non est cur illud expungamus, nec D. Chryl. a. nec D. Cyrillus, b. hoc eraserunt, & apposuit propositum significat mysterium: quidquid enim Pater agit, hoc agit & filius, & quidquid petierimus Patrem in nomine filij, secundum quod homo est, qui nostram operatus est redemptionem, hoc eo modo Pater faciet, ut similiter hoc facturus sit filius eodem modo, eademque potentia. Satis ampla pateret hic materia, quæ mysterium Dominiæ scrutaretur incarnationis, modum quoque filius nostram perfecit redemptionem, & qua liter suis fecerit & eum, utrum soli Patri vel etiam sibi ipsi. Porro hæc classibus discutenda relinquamus. Ita clarè confirmat Christus manus suæ potentiam, quæ suas in tuo conseruet oues: quia eadem cum Patre potest potestate: *Nemo rapiet eas de manu mea: quia nemo potest rapere eas de manu Patris mei.*

IX. Eleganter hanc doctrinam intellexit Protomartyr Stephanus ut liquet, ex D. Ambr. cum enim D. Stephanus spiritum iam Deo redditurus inter terræ interitum illum lapidum, quibus eum corda lapidibus ipsi pro se quæ duriora præfocabant, videret patentes cælos pro inimi Christum: statim à dextris Dei, duo hæc egit: eis ceu primò spiritum suum manibus commendauit Saluatoris: *Domine Iesu suscipe spiritum meum.* Deinde de pro lapidantibus populois indulgentiam: *Ne scissus illis hoc peccatum.* Quis forte dixerit ordinem hunc præcaudi: incongruum: cum enim discipulus esset Christi, muneris eius erat Christi fecerat.

Etati vestigia. Christus in Cruce pendulus iam moriturus, hæc duo similiter fecit: ad Patrem suum cælestem conuersus; Primum, libellum obsequii supplicem pro suis crucifixoribus: *Pater dimitte illis.* Secundum rogauit, ut spiritum suum recipere dignaretur: *Pater, in manus tuas commendo spiritum meum:* ut autem ostendisset, quod Patri suo loqueretur, in duobus illis proprio eum nomine compellat *Pater.* Illud igitur idem facere D. Stephanus conueniebat.

Notandum ergo ex D. Ambr. quod loqueretur velut qui patientes conspiceret cæcos ut tibi confirmaret, quod prudenter ageret: qui vero seniret aliter, cæcos claus. s. inueniret. *Claudum sibi cæcum qui aliter confitebatur.* Voluit igitur martyrum ille primipilus protestari, quod pro fidei veritate sanguinem profundere, atque in eius confessione, quod Christus verus esset Deus Patriq; coequali, ac eiusdem potentæ moreretur. Duo sunt diuinæ omnipotentie singularia: vnam remissio peccatorum: hæc enim solus Deus potest operari: nam domesticæ noxæ est, quod offensam remittere, eum dumtaxat tangat qui læsus est, & cui eiusdem debetur ex iure satisfactio. Alterum, esse Dominum animarum: ut enim ipse solus eas creare potest, ita ipse solus eis cedere potest, tam eas custodire, & in illis efficaciter operari. Voluit Christus moriturus protestari, quod Pater suus verus esset Deus omnipotens: quocirca ab illo postulat ut ignoscat peccatū hoc crucifixoribus, eiusq; manibus animam suam commendat. Hoc quod Christus de Patre suo in cruce pendens voluit confiteri: hoc protestari voluit & confiteri D. Stephanus. inter lapides inter quos vitam exspirabat, quod equalis cum Patre Deus esset; eandemq; haberet peccata remittendi, saluandis, & animas glorificandi potestatem. Illud autē singulari quadam protulit consideratione contra te hæreticum dicentem: quandoquidem Christū viderit ad dextram Dei stantem, ipse Pater est inferior. Pater est non inferior sed equalis in tantum ut id ipsum & eodem modo quod de Patre creditur, credendum sit de filio: *ut euidentius cognosceretur, nulla esse stantis iniuria, sed potestas,*

D. AMBR. *L. 3. de fide filium Stephanus obsecrat dicens: Domine Iesu, suscipe spiritum meum. Et ut eandem Patris & filij potestatem esse ostenderet, repetens dicens: Domine, ne statuas illis hoc peccatum.* Perpende cum D. Ambr. quo nomine eum compellet semel & bis: *Domine Iesu,* Dominus illimitatus. Epithetum Deo proprium, ut diximus cum de Centurione loqueremur. Ut Deum meum te confiteor, ut Deū meū te supplex adoro, ut Deum meum te veneror &

habeo, tibiq; ut tali tuisque manibus meum commendando spiritum: etenim: tui quod in illis adeo requiescet securus, ac tuus in manibus Patris tui requiescet commendatus.

Igitur considera num Christus loquatur euidenter: *Ego & Pater vnum sumus.* Hoc ita clare perfidi illi intellexerunt, ut continuo sese inclinauerint ad lapides, quibus eum profocarent, illos suo verbo capiunt, brachia manusq; tollunt, quo lapidibus manus eum opprimant & interficiant. Quid agitis, inquit cæcitas, manus continete: An ut me lapidatis? *Multa bona opera ostēdit vobis ex Patre meo: propter quod etiam opus me lapidatis?* Emphasim continent hæc verba, imo eorum singula: *Multa bona opera:* non tantum loquitur de bonitate moralium bonorum operum suorum, quantum de mirabilibus & prodigijs in se factis: vnde in Cæcico sic legitur: *Multa opera egregia & pulchra.* Multa eaque excellentia opera, quæ considerata sicut illa considerastis & vndeque reuolastis, non solum nullum in se defectum continent arguendum, sed illa vidistis perfecta, omnique laude digna: Illa perfecti nullis praestigijs, nullis magis incantationibus, sed euidenter vestrisque oculis inspicentibus: *Ostēdit vobis.*

Metaphorā sumit à Prorege, qui nomine Regis adest regnum gubernaturus, qui quatenus ut talis recipiatur, extendit & propalam ostendit eorum regni primatibus privilegium suum regio sigillo consignatum. Veni ego ut Messias à Patre meo missus, ostēdit vobis meæ sigillum legationis & referam auctoritatis, opera scilicet ita prodigijsa ut nullum sit sigillum manus Regis ita proprium, ac opera hæc diuinæ sunt propria potestati. Non illa edidi secretò in angulis, non in tenebris sed in meridie, clara luce vobisque spectantibus. Ob quod igitur eorum opus me lapidatis? q. d. an in operibus meis defectum inuenistis, quas vobis ostēdit, quibus me verum Messiam esse confirmo? Cur igitur ut talem acceptare renuitis, cur me lapidatis? Respondent illi: *De bono opere non lapidamus te, sed quia tu homo euanstis, facis te ipsum Deum.* O nebulones, o perduelles! An non rogastis: *Dic nobis palam?* Cur igitur dum palam loquitur illum idcirco lapidatis? Ad quid enim interrogastis? Lapidis illi quos manibus gestatis peruersam coram vestri produnt intentionem: quod scilicet non ea mente ab illo percunctati estis, ut veritatem sciretis atque in ea plenius instructemini, sed ut calumniam illi strueretis & persecutionem.

O Lapidis exclamat D. Cyrill. qui siquidem cordis eorum perfidam testimonij seditionē, ipsi tamen

78 D) X.

Christus venit ad lapides, quibus eum profocarent, illos suo verbo capiunt, brachia manusq; tollunt, quo lapidibus manus eum opprimant & interficiant. Quid agitis, inquit cæcitas, manus continete: An ut me lapidatis?

XI. Similitudo de Prorege.

L. 12. The. sa. c. 15.

tamen manifestè proditores arguitis Arianos: ut dicere possemus cum Christo: licet omnes nos tamen eam, ipsi loquuntur: *Si hi tacuerint, lapides clamabunt.* Etenim illos interrogate, cur Christum lapidibus velint impetere? An non exploratum est, quia illis clarè significavit quod Deus esset æterni Patris cœqualis? Igitur ne crediderit, quod Christus in hoc hæserit, insuper idem verbis confirmat & repetebat. Primò operibus confirmat, diuinam suam declarans potentiam, cum solò suo verbò perfidos illos cohibeat: nam dicendo: sinit, cohibent se & erectis stant manibus, sic tamen ut nullus lapidem iniiciat: opus certè non minus prodigiosum illò, quod die Lucas retulimus. Secundo ratione astruit, quia illis manus pedesque constringit. Dicite mihi: in lege vestra numquid illi dicuntur *Dij*, quos Deus verbis sui diuini creauit ministros: sic dixit: *Ego dixi: Dij estis. Si ergo illos dixit Deus, ad quos sermo Dei factus est, quem Pater sanctificauit &c.*

XII.
Verbo & opere se Deum ostendit.

XIII.
Christus à rebellibus lucè suam abscendit.

Notat D. Chrys. quod Christus dictum suum attemperauerit, licet retrahens, quam inceperat aperire, ex eo quod se illi oppolerint & rebelles ostenderint, illis similes, de quibus Iob: *Ipsi rebelles fuerunt luminis:* hæc etenim poena est, quæ Deus tales castigat, qui ostensam sibi lucem oppugnant, illam illis auferendo, sicut Apostolus ait de Phylisophis: cum enim supernæ luci refragarentur à Deo præostentat, ipsam illis subtrahit, quò factum est, ut obsecrarentur, & in horrendas bouationes, profundasque laberentur iniquitates, quas ipse commemorat Apostolus. Dixit igitur illis Christus quod hoc vos admittamini quod me Deum appellem, quandoquidem hoc nomen etiam in lege vestra Dei ministeri attribuitur? Porro communis Sanctorum habet interpretatio, quod non solum quæ dixerat

non reuocauerit, quinimo in eis perseverauerit & clarissimo confirmauerit argumento. Dixi vobis quod Deus sum æqualis Patri. Ne cogitatis quod dicta reuocet eo quod videt vos lapidibus armatos, & in me cõmotos: imò potius dicta cõfirmo dicẽs; quod nec mentiar nec desti me perniteat.

Si tanta sit Domini verbi efficacia, ut faciat, ut dicantur in lege vestra *Dij*, talesque sint per diuinam quandam participationem, illi quibus hoc Pater commendauit, quomodo cum illo misit, ut prædicarent & docerent. An vobis videtur blasphemum esse dicere, Deum esse hoc idem verbum diuinum substantiale? Etenim ipsum est, quod Pater sanctificauit & misit in mundum. *Quem Pater sanctificauit, & misit in mundum, vos dicitis quia blasphemus, quia dixi filius Dei sum.* Incomprehensibilia sunt ea mysteria, quæ verbis illis continentur; est autem consultius illa non scrutari, quam non prout oportet expedire. Vela igitur contrahamus illo verbo D. Apostoli: quos nos præmonet: *Vos ipsos tentatis.* Signa perpenditis cuius Dei Prædestinatorum & Reprobatorum: ex illis vos ipsos examine. Non sit hic vestræ sollicitudinis & terminus disputationis (sic te monet D. Aug.) verum hic sit prædestinatus vel non, quare hic & non alius: sed huic diligenter incumbite ut in vobis inueniantur signa prædestinatorum, & si hæcenus in vobis non patuerint, à modo patefiant. *Quem trahat, & quem non trahat; noli velle iudicare, si non vis errare. Semel accipe & intellige. Non dum traheris: Ora ut traheris.* Deum deprecare ut diuinã suã clementiã te quem suã efficiat, quatenus audiendo eius vocem, sectando gressus, fruendo bonæ conscientie gloriã, eius manibus inhaerens in hac vita per gratiã vocem audias, quã tuas alliciet oues: *Venite benedicti ad æternæ gloriæ fruitionem. Amen.*

1. Cor. 13.
D. Aug.
Traict. 26.
in Ioann.
Tom. 9.

S V M M A R I V M
HOMILIE TRIGESIMOCTAVÆ SEQUENTIS.

DESCRIPAM nobis proponit in Evangelio diuinus ille pictor D. Lucas conuersionem magnæ cuiusdam peccatricis penicillo adeo subtili, & industria singulari, ut velut eminentem quandam imaginem nostris obijciat oculis practices profundæ Theoriæ, quam heri nos docuit Christus de qualitatibus ouium suarum. *a.* & materia, quam sæpè proposuit de verã penitentiã. *b.* Linteũ, in quo deplēgit historiã, domus est cuiusdam Pharisæi, qui Dominũ ad conuisiũ inuicauerat. *c.* Accepit istud, quare nus in eo ouis suæ salutẽ operaretur. *d.* In quã meritò monet Euangelista, ut oculos conijciamus.

a. §. 1.
b. §. 2.
c. §. 4.
d. §. 6.